

drøftet Spørgsmaalet om Virkningerne af Toldreformen af 1908 og den finansielle Baggrund, som derved opstod. Jeg vil nødig komme ind paa Gentagelser, men da det ærede Medlem saa udførlig gentog sine Betragtninger i saa Henseende, er jeg nødt til at gøre i hvert Fald et Par Modbemærkninger. Jeg maa gentage overfor det ærede Medlem, at det er ikke rigtigt, naar man vil bedømme den finansielle Virkning af Skattelovene af 1908, da at tage til Sammenligning det udprægede Højkonjunkturaar 1907—08 —, hvor tillige den kommende Toldlovs Virkninger allerede for saa vidt viste sig, at den forventede Toldlov gav Anledning til en stærk Merindførsel af de Artikler, som kunde ventes særlig finansielt belastede —, og det udprægede Lavkonjunkturaar 1909—10, det Aar, hvor Overgangstidens Virkninger ytrede sig i et Tab af flere Millioner Kroners mindre Indtægt for Statskassen paa de Poster, hvor Merindførselen var foregaaet tidligere. Det rette er, som jeg oftere tidligere har fremhævet, at sammenligne Aarene 1906—07, et Aar, som vel var et godt Aar, men dog ikke et i den Grad abnormt Højkonjunkturaar med Hensyn til Indførsel som 1907—08, og et Aar, som ikke paa nogen Maade prægedes af den kommende Toldlov, med det sidste Aar, for hvilket Statsregnskabet foreligger, 1910—11, hvor Overgangstidens Virkninger ere nogenlunde overstaaede, og hvor vi atter i det hele ere komne ind i normale Tilstande. Gør man da dette, viser det sig, at Toldloven har bragt omtrent den Nedgang, som var beregnet, endda lidt mindre end den Nedgang, paa 7 Millioner Kroner, som var beregnet; Nedgangen var nemlig kun $6\frac{3}{4}$ Millioner. Nej, den finansielle Skuffelse ved Skatte-reformen af 1908 ligger ikke paa Toldloven, men paa Kompensationslovene, den ligger paa Arveafgiftsloven og paa Loven om Forskæringsafgiften, idet denne sidste, naar man tager Hensyn til Udførselsgodtgørelsen og Godtgørelsen for Denaturering, gav ca. 1,300,000 Kr. mindre, medens Arveafgiften gav ca. 1 Mill. Kr. mindre end paaregnet. Det samlede Tab kan derefter opgøres til ca. $4\frac{1}{2}$ Mill. Kr., og hvis man med Finanslovsforslaget for 1912—13 vil skønne, at Overgangstiden for Udbyttet af Arveafgiften endnu ikke kan antages at være forløben med Finansaaret 1910—11, men at man kan vente endnu ca. $\frac{1}{2}$ Mill. Kr. større Indtægt af den, vil man kunne regne det samlede finansielle Tab til ca. 4 Mill. Kr. Nedgangen i selve Forbrugsafgifterne bliver ikke det formidable Be-

løb, det ærede Medlem angav, men ca. $5\frac{1}{2}$ Mill. Kr., og der maa det dog erindres, at det, som Staten gav Afkald paa af Forbrugsafgifter, var paa ingen Maade overvejende Forbrugsafgifter af Produkter til umiddelbar Konsum, men det var i stort Omfang saadanne Afgifter, som i høj Grad tyngede paa den indenlandske Produktion, paa Landbrug, Industri og Haandværk. Der var saadanne Afgifter, som tillige vare Forbrugsafgifter, Petroleumstolden og Kultolden; men ogsaa andre Afgifter, som Statskassen gav Afkald paa, og som udelukkende kom den indenlandske Produktion til gode, beløb sig til Millioner af Kroner. Det var navnlig Afgiften paa Jernindustriens Halvfabrikata, som ikke fabrikeres herhjemme, Jern i Baand, Stænger, Plader o. s. v. og forskellige Brændselsolier; og en Mængde andre Halvfabrikata og Raa-stoffer, som tidligere svarede Told, blev befriede for Told ved Toldloven af 1908, ikke særlig til Gavn for den umiddelbare Forbruger, men til Gavn for Produktionen.

Det ærede Medlem vilde have, at man skulde sætte Forholdet mellem direkte og indirekte Skatter i Forbindelse med Skatte-reformen af 1908. Ja, jeg mener nu, at naar man anser det for nødvendigt at kræve et saa betydelig forøget Skattebeløb, som der i Aar er Tale om — naar jeg tager Kultoldens Bibeholdelse med, bliver det op mod 12 Mill. Kr. —, saa er det dog naturligere at se, hvilken Rolle de direkte og de indirekte Skatter spille indenfor dette Kompleks af Love. At vi i 1908 opgav Forbrugsafgifter til et ikke ringe Beløb, er en Kendsgerning; men det er en Kendsgerning, som er afsluttet, som maa staa paa sine egne Ben, og som man ikke med nogen Ret kan bringe i umiddelbar Forbindelse med det her foreliggende. Dog skal jeg gøre opmærksom paa, at paa Grund af de efter min Mening fejlagtige Sammenligningspunkter, som det ærede Medlem benyttede, blev hans Angivelse af Bevægelsen i de direkte og indirekte Afgifter fra 1908 til nu selvfølgelig heller ikke rigtig. Jeg har her en Opgørelse, som tager de direkte Skatter, saaledes som de gamle Budgetter opstille dem, og de forskellige indirekte Afgifter. Den viser, at direkte Skatter i 1906—07 vare 14,347,000 Kr. og i 1912—13, naar vi tage Finanslovsforslaget i Forbindelse med de foreslaaede Skatteloves fuldt beregnede Udbytte, 24,045,000 Kr., altsaa en Forøgelse af 9,700,000 Kr. Og for samtlige de indirekte Afgifter af forskellige Arter blive